

Posudek diplomové práce *Život v jednom podniku. Elektropřístroj Písek. Průzkum české společnosti v období 60.–80. let* Martiny Schwubové, Pracoviště Orální historie – Soudobé dějiny, Fakulta humanitních studií UK, 2014.

Martina Schwubová předkládá k obhajobě diplomovou práci, v níž se zaměřila na každodenní život v jednom jihočeském podniku – Elektropřístroji Písek, od let padesátých až do (po)privatizačního období v první polovině let devadesátých (podtitul práce je v tomto ohledu poněkud matoucí). Ačkoliv práce vychází z rozhovorů vedených metodou orální historie, je potřeba ocenit, že se diplomantka snažila vyhledat a zpracovat také další prameny. Její bádání ve Státním oblastním archivu však přineslo poznání, že kromě značného množství novinových článků v deníku Zítřek, je pramenná základna k danému tématu v podstatě nedostatečná – k dispozici jsou kroniky, případně propagační materiály. V tomto ohledu je pak orálněhistorický projekt nezastupitelný a diplomantka to svojí prací dokazuje. Zároveň Martina Schwubová svou prací do určité míry zaplňuje další místo naší nedávné historie. A dělá to dobře.

Než se pustí do zpracování samotného tématu každodennosti pracovníků a pracovníc podniku Elektropřístroj, publiku neznalému reálií velmi pěkným způsobem představí „kulisy“, kde se její příběh odehrává – tedy region a tovární areál. Pak již následuje pět samostatných, ale částečně i navzájem provázaných, „historických celků“ – období let padesátých, šedesátých, sedmdesátých, osmdesátých a transformačních na počátku devadesátých let.

Tedy alespoň takto by si strukturu práce představovala oponentka – za poněkud nešťastné totiž považuji například řazení dílčí kapitoly „plánované hospodářství“, které diplomantka uvozuje rokem 1948, až za téma 50. let v podniku; stejně tak umístění kapitol stranická organizace a odborová organizace mezi období 70. a 80. let není příliš šťastné a narušuje celkovou soudržnost textu. Uvítala bych také poněkud propracovanější ty části práce, které se zabývají „velkými“ hospodářskými dějinami, na jejichž pozadí pak diplomantka představuje život v podniku.

Velkou předností práce je ale skutečnost, že diplomantka nahrála rozhovory s celkem patnácti narátory/narátorkami, což je – v porovnání s většinou jiných diplomových prací – počet nadprůměrný. V případě práce Martiny Schwubové je navíc vzorek velmi vyvážený, ať z hlediska věkového, genderového či pracovního zařazení (dělníci vs. úředníci).

Dílčí nedostatky pak vidím v části metodologické a interpretační. Pokud jde o metodologii, doporučovala bych omezit na naprosté minimum parafrázování metodologických textů (zde strany 8 až 11, které převyprávějí především titul *Třetí strana trojúhelníku*) a více se zaměřit na praktickou aplikaci metody. Všichni si můžeme přečíst metodologické příručky; je však pro nás velmi cenné dozvědět se, jak tyto teoretické stati „fungují“ v praxi – v čem pomáhají, v čem nikoliv atd. V rámci diskuse při

obhajobě bych se pak ráda zeptala na případnou osobní zainteresovanost autorky na tématu (z textu ji implicitně cítím) – jaký vztah má k regionu, k podniku, k lidem atd. Dále bych chtěla diplomantku požádat, aby vysvětlila, proč jsou v textu narátoři a narátorky anonymizováni, a předložila při obhajobě souhlasy s poskytnutím rozhovorů.

Pokud jde o interpretační části práce, autorka se jim spíše vyhýbá; nejedná se zde vyloženě o nedostatek či chybu, text je vystavěn jako „příběh“ jedné továrny a jejích zaměstnanců; přesto v některých částech by si téma hlubší interpretaci zasloužilo. Například vytvoření jedné třídy Večerní university marxismu-leninismu (VUML) přímo v závodě, která byla „*původně určená pro straníky, ale v pozdějších letech ji mohli absolvovat i nestraníci. Stala se de facto podmínkou pro řídicí funkci již od mistra dílny.*“ (s. 45) Zřízení takovéto třídy rozhodně není typickým jevem a zasloužilo by si interpretaci na pozadí dobových reálií. Prosím tedy diplomantku, ať se o tuto interpretaci pokusí v rámci obhajoby.

Nicméně všechny výše zmíněné výhrady jsou nedostatky, které je možné napravit rozpracováním některých témat a pečlivou editací před případným vydáním textu. Myslím si totiž, že práce Martiny Schwubové, jež rozšiřuje téma poznání tzv. regionálních dějin, by si své vydání zasloužila.

Práci hodnotím známkou 1 za předpokladu výborné obhajoby.

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká

4. 8. 2014